

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Сафарзода Муллоохун Бурҳонӣ дар мавзуи «Иртиботи забони «Нафаҳот-ул-унс»-и Абдуррахмони Ҷомӣ бо гӯйишҳои муосири тоҷикӣ (лаҳҷаи Мастҷоҳ ва гӯйишҳои ҷанубӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020502 – Забони тоҷикӣ) пешниҳод гардидааст.

Ба риштаи таҳлил кашидани муносибати забони осори ниёгон бо гӯйишҳои имрӯза дар ошкор гардидани роҳҳои мухталифи ба тағйирот дучор гардидани вожаҳои куҳан мадади калон мерасонад. Тавре, ки маълум аст, қазияи иртиботи забони «Нафаҳот-ул-унс»-и Абдуррахмони Ҷомӣ бо лаҳҷаи Мастҷоҳ ва гӯйишҳои ҷанубии тоҷикӣ то ҳол ба сифати таҳқиқоти алоҳиди мавриди пажӯҳиш қарор нагирифтааст. Аз ин сабаб кори диссертатсионии Сафарзода Муллоохун Бурҳонӣ ба омӯзиши вижагиҳои маҳфузмони аносири асливу иқтибосии «Нафаҳот-ул-унс» дар гӯйишҳои муосири тоҷикӣ бахшида шудааст.

Аз автореферати рисола маълум аст, ки тадқиқоти диссертатсионӣ аз муқаддима, се боб, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаи бадастомада, рӯйхати асарҳои истифодашуда ва интишороти муаллиф иборат мебошад. Аз баёни бунёди назарии тадқиқ, масъалаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда, навовариҳо ва натоиҷи бадастомада пайдост, ки тадқиқот аз арзиши илмӣ зиёд бархурдор аст.

Дар бахши муқаддимаи рисола масоили мубрами мавзуи таҳқиқ, дараҷаи азхудшудаи он, мақсад ва вазифаҳои кори диссертатсионӣ, предмети таҳқиқу асосҳои методологӣ назариявии он, объекти пажӯҳишу манобеи таҳқиқот, наwgониҳои илмӣ пажӯҳиш, нуктаҳои меҳварии ба дифоъ пешниҳодшаванда, арзиши назарӣ ва амалии кори илмӣ, сатҳи шахсии диссертант, нашри бахшҳои алоҳидаи рисола ва сохтори он баррасӣ шудааст.

«Вижагиҳои вожаҳои аслии мансуб ба исму сифати «Нафаҳот-ул-унс» дар лаҳҷаи Мастҷоҳ ва гӯйишҳои ҷанубӣ» дар боби якуми диссертатсия баррасӣ шуда, аз се фасл иборат мебошад. Муаллиф кӯшиш ба ҳарч додааст, дар ин боб матолиби муқаддамотии марбут ба соҳаи пажӯҳиш ва хусусиятҳои маҳфузмони аносири луғавии тоҷикиасли мансуб ба исму сифати дар таъкираи Абдуррахмони Ҷомӣ мавҷударо бо лаҳҷаи Мастҷоҳ ва гӯйишҳои ҷанубӣ мавриди қиёсу муқобала қарор диҳад.

Боби дувуми диссертатсия – «**Вижагиҳои вожаҳои аслии мансуб ба ҷонишин, феъл ва зарфи «Нафаҳот-ул-унс» дар лаҳҷаи Мастҷоҳ ва ғӯйишҳои ҷанубӣ**» унвон дошта, аз ҷаҳор фасл ва як зерфасл иборат аст. Дар ин бахшҳо калимаҳои аслии мансуб ба сифат, ҷонишин ва феъл баррасӣ ва муқоиса гардидаанд. Ба таъкиди диссертант, феълҳо нисбат ба дигар ҳиссаҳои нутқ аз ҷиҳати миқдор бартарият дошта, ҳиссае аз феълҳои кӯҳани сермаъно бо яке аз маъноҳои қадимашон аз доираи забони адабӣ берун гардида, дар ғӯйишҳои имрӯза боқӣ мондаанд, силсилаи дувум бо таҳаввули шакл ё маъно ва қисми сеюм бидуни дигаргунӣ ҳифз гардидаанд.

Дар ҷаҳор бобу ҷаҳор зерфасли рисола мавсум ба «**Вижагиҳои калимаҳои иқтибосии «Нафаҳот-ул-унс» дар лаҳҷаи Мастҷоҳ ва ғӯйишҳои ҷанубӣ**» калимаҳои иқтибосии забонҳои арабӣ, портӣ ва туркӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд. Дар натиҷаи қиёсу муқобалаи ин масъала диссертант ошкор намудааст, ки дар ғӯйишҳои имрӯзаи тоҷикӣ калимаҳои иқтибосие маҳфуз мондаанд, ки онҳо аз рӯйи вижагиҳои пойдормониашон ҳамгун нестанд. Бинобар фаровонии маводи фактологӣ мансуб ба забони арабии дар «Нафаҳот-ул-унс» дучороянда ва дар лаҳҷаи Мастҷоҳ ва ғӯйишҳои ҷанубӣ пойдормонда Сафарзода Муллоохун Бурҳонӣ таваҷҷуҳи бештарафиро ба баррасии ин қабил калимот равона карда, бо таҳаввули шаклу маъно ё бе ягон дигаргунӣ ба қаро рафтаниашонро мавриди арзёбӣ қарор додааст.

Муаллиф хулосаҳои ҷаҳор 15 банд баён намуда, бардоштҳои ҷаҳор ба таъри мушаххас нишон додааст.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ бо шеваи хуби илмӣ ва босаводона иншо шудааст, аммо дар баъзе маврид нуқсонҳо ҷой доранд, ки зикри онҳо ба манфиати қаро хоҳад буд:

1. Дар мавридҳои алоҳида баъзан мисолҳои зиёд оварда шудааст (с. 14, 18, 21, 25).

2. Хуб мешуд, ки номи баъзе сарчашмаҳои луғавӣ ба тарзи ихтисора оварда мешуданд.

Боиси таъкид аст, ки нуқсонҳои мазкур характери ҷузъӣ дошта, ислоҳшавандаанд ва ба ҳеҷ ваҷҳ арзиши илмӣ авторефератро қоҳиш намедиханд.

Мутолиа ва баррасии автореферати рисолаи мавриди тақриз моро ба натиҷае расонд, ки қори илмӣ Сафарзода Муллоохун Бурҳонӣ паҷуҳиши анҷомёфта ҳисобида шавад.

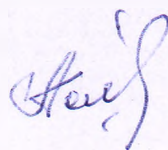
Интишороти докталаби дараҷаи илмӣ фарогир ва инъикоскунандаи моҳияти диссертатсия мебошанд.

Мавзуи рисолаи илмӣ Сафарзода М.Б. бо ихтисоси илмӣ дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020502 – Забони тоҷикӣ) пурра мувофиқ аст.

Ҳамин тавр, диссертатсияи Сафарзода Муллоохун Бурҳонӣ дар мавзуи «Иртиботи забони «Нафаҳот-ул-унс»-и Абдурраҳмони Ҷомӣ бо ғӯйишҳои муосири тоҷикӣ (лаҳҷаи Мастҷоҳ ва ғӯйишҳои ҷанубӣ)» таҳқиқоти баанҷомрасида ба ҳисоб рафта, ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст ва муаллифи он сазовори дараҷаи илмӣ доктори фалсафа [PhD] – доктор аз рӯи ихтисоси 6D020500 - Филология (6D020502 – Забони тоҷикӣ) мебошад.

Такриздиханда:

доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забоншиносӣ ва таърихи забони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Ҷумахон Алимӣ

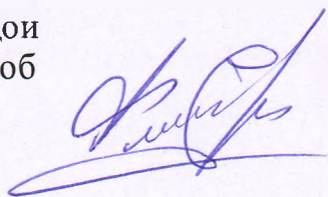
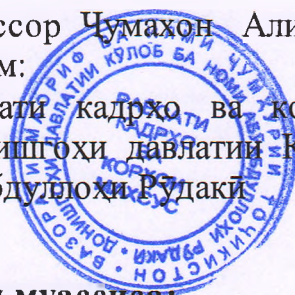
Суроға: 735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Кӯлоб, кӯчаи 20-солагии Истиклолият, 46.

Тел.: (+992) 91 811 26 62

E-mail: Alimi62@mail.ru

Имзои профессор Ҷумахон Алимӣро тасдиқ мекунам:

сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Амиров Ф.А.

Суроғаи муассиса:

735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров, 16.

Тел.: +992 (33) 222 35 06

Факс: +992 (33) 222 35 06

Сомона: www.kgu.tj

10 - септември соли 2025